

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

VOGNSERUP

HOLBÆK KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	14.03.2012
Besigtiget af:	Troels Ø. Jørgensen
Journalnummer:	2012-7.82.07/316-0001
Kommune:	Holbæk Kommune
Adresse:	Vognserup 3, 4420 Regstrup
Betegnelse:	Vognserup
Fredningsår:	1918
Omfang:	Hovedbygningen (ca. 1559-75)

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Et stykke vest for Holbæk ligger Vognserup.

Fredningen omfatter hovedbygningen, som er et grundmuret og rødkalket længehus i to plan opført over en sokkel af sortmalede kampestenskvadre. Huset er opmuret i munkesten, og taget et heltag belagt med røde vingetegl. I rygningen findes tre skorstene hvoraf de to sidder i gavlene. Tagfoden er opskalket og under denne findes en hvidkalket gesims. Det øvre stokværk er svagt udkraget over en fladbuefrise i murværket. Yderligere dekoration ses i form af liljeformede, smedede murankre. På østsiden findes hovedindgangen. Den består af en tofløjet fyldingsdør med opsprøst overvindue og en granittrappe med jerngelænder. Ved siden af findes tillige en kældernedgang med et lille bislag. Nordligst på facaden, i sokkelhøjde, er en lille beklædt dør i en dyb niche. I bygningens nordlige ende er en portgennemgang med kuppelhvælv og rundbuede muråbninger samt en tofløjet, flammeret port på vestsiden. Over porten er indmuret et våbenskjold i sandsten. I portgennemgangen er et dørparti med et trappeløb. På vestsiden ses en fremtrukket udbygning i to fag og fuld højde. På den sydvendte gavl findes to hovedøre med glasfelter og et smalt rundbuet vindue. Vinduerne er ældre, udvendigt overfalsede trævinduer med to og fire rammer og småt osprossede ruder.

I det indre er bygningen præget af en velbevaret planløsning med en hall med gulv af ølandsfliser og en repræsentativ trætrappe med durchsicht. Herefter flere stuer en suite. Her findes ovnnicher, parketgulve, panelerede vægge, tapeter, dobbelte fløjdøre med fyldinger og over disse ses dørstykker med dyremotiver. På førstesalen findes værelser med synlige loftsbjælker og massive plankegulve. Overalt er fyldingsdøre med ældre beslåning og paneldøre. En del af spidsloftet er i nyere tid inddraget til beboelse. Kælderen har hvælvede lofter og pikstensbelagte gulve, revledøre og beklædte døre.

— BYGNINGSHISTORIE

Den djærve og stilfærdige hovedbygning, som blev opført indenfor tidsrummet 1559-1575, er et enkelthus, 29 x 10 m, med rødkalkede mure i munkesten, hvilende på et kampestensfundament og med stejlt teglhængt sadeltag. Spor af kridtstensbånd på nordgavlen indikerer, at gavlene oprindeligt har haft dekorative afdækninger.

Oprindeligt var der kapel i den lidt dybere sydende af bygningen. De regelmæssigt placerede store vinduesåbninger stammer fra en ombygning i 1700-tallet. Bygningen har været underkastet betydelige ændringer såvel udvendig som indvendig gennem tiderne, senest ved en modernisering 1921 ved arkitekterne Bendixen og Klein.

— KILDER

Vestsjællands gennemgangen, Planstyrelsen 1991 ved konsulent Hanne Raabyemagle.

www.danskeherregaarde.dk

— MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi er for Vognserup knyttet til det samlede herregårdsanlæg, hvor et større avlsgårdsanlæg, en udstrakt gårdsplads med store træer, plæner og kørestier samt en parklignende have med lysthus bidrager til oplevelsen af et historisk mættet miljø omgivet af åbne marker. Adgangen til anlægget er differentieret ved, at den mere fornemme adgang til hovedbygningen markeres af et muret portparti mod vejen, der fører forbi en mindre dam, og herefter til det østvendte indgangsparti, der atypisk ikke er placeret på gårdsiden. Man kan således ankomme standsmæssigt til hovedbygningen ude at se de mere primitive produktionsanlæg. Hierarkiet mellem hovedbygningen og domestikbygninger er således klart defineret i dette anlæg.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

Den kulturhistoriske værdi er knyttet til bygningens opførelse i 1500-tallet, hvor den var hovedgård i en landsby af samme navn. Landsbyen findes ikke længere. Hovedbygningen er et af få bevarede eksempler på et senmiddelalderhus, oprindeligt i udtryk af nederlandsk renæssance. Den karakteristiske murede frise mellem første og andet stokværk er ligeledes et karakteristisk træk ved bygningens udtryk, som ikke er typisk for området, og viser at bygherren har været under æstetisk indflydelse fra omverdenen.

Huset har sidenhen gennemgået adskillige ombygninger, hvilket blandt andet kan aflæses i det udtryksfulde murværk, og de store palævinduer, der stammer fra 1700-tallet.

Endvidere er der kulturhistorisk værdi knyttet til den anvendte byggeteknik med kuppelhvælvet kælder og den kraftigt dimensionerede tagkonstruktion samt til udsmykningen i interiøret med smukt bemalede dørstykker og øvrig dekoration.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi er knyttet til hovedbygningens massive bygningskrop, opført i sten af store dimensioner, fra de massive kampestenskvadre til munkestenene. Dette giver huset et djærvt og robust udtryk, der udstråler styrke og magt. Palævinduerne giver sammen med den murede frise og det stejle saddeltag med skorstenspiber i rygningen et meget karakteristisk udtryk, der ikke lader sig definere af en særlig stilart, men som alligevel fremstår som en vellykket helhed. Dette skyldes dels den taktfaste facadeopbygning og dels den homogene farvesætning samt de ubrudte tagflader.

I det indre er den arkitektoniske værdi knyttet til udsmykningen på såvel trappeløbet som dørstykker og indfatninger, som styrker indtrykket af anlæggets sociale og økonomiske status.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I det ydre er de bærende fredningsværdier knyttet til bygningens hovedform med rødkalkede taktfaste facader opmuret i munkesten over granitsokkel, frise, portgenngemgang, det teglhængte heltag med ubrudte tagflader belagt med røde vingetegl, skorstene samt de traditionelt udførte døre, porte og overfalsede vinduer. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

I det indre er de bærende fredningsværdier knyttet til den velbevarede planløsning med stuer en suite, de massive plankegulve, parketgulve og ølandsfliser, alle ældre og oprindelige bygningsdele, herunder trapper med gelændre og balustre, ovnnicher, vægpaneler, dørstykker, fyldingsdøre med gerichter og beslåning, stukatur og trækonstruktioner samt kælders kuppelhvælv. Hertil kommer den traditionelle materialeholdning.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet